

Cieplowski, Stanisław

Irena Tessaro-Kosimowa

Almanach Muzealny 5, 351-352

2007

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

W 1998 r. Wanda Szaniawska przeszła na emeryturę. Za bogaty dorobek naukowy i działalność muzealną otrzymała szereg nagród i odznaczeń, m. in.: Złoty Krzyż Zasługi, odznakę „Zasłużony Działacz Kultury” oraz Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski.

Oprac. Barbara Rogalska

IRENA TESSARO- KOSIMOWA

Irena Tessaro-Kosimowa należała do grona ludzi pracowitych i odważnych, śmiało realizujących życiowe plany, ludzi trudnego kompromisu, ale też lojalnych, życzliwych i odpowiedzialnych, obdarzonych szczyptą tajemniczości, która nie pozwala przejść obok nich obojętnie.

Urodziła się w Warszawie, na Starym Mieście, 10 listopada 1924 r. Tu spędziła dzieciństwo i lata młodości. Wybuch II wojny światowej uniemożliwił piętnastoletniej Irenie Tessaro podjęcie nauki w pierwszej klasie miejskiego Gimnazjum im. Jana Kochanowskiego. Mogła ją podjąć dopiero w 1940 r. na tajnych kompletach tejże szkoły i doprowadzić do końca w 1943 r. Rodzina Ireny Tessaro przetrwała szczęśliwie okres okupacji i powstanie warszawskie 1944 r. Po upadku powstania została wywieziona do Dachau, a następnie do obozu pracy przymusowej w Monachium, skąd wróciła do kraju w grudniu 1945 r.

Powojenne lata Pani Ireny nie należały do łatwych. W 1946 r. podjęła studia na Wydziale Historycznym Uniwersytetu Warszawskiego, które ukończyła w 1952 r. W trakcie studiów pracowała (lata 1950-1952) w charakterze referendarza bibliotecznego, początkowo w Głównym Instytucie Chemii Przemysłowej, a następnie w Instytucie Chemii Ogólnej. Z dniem 1 lutego 1953 r. podjęła pracę w Muzeum Historycznym m.st. Warszawy na stanowisku

sku instruktora oświatowego. Dzięki wrodzonej energii i zaangażowaniu, a przede wszystkim kompetencji przyczyniła się walcnie do organizacji Działu Oświatowego Muzeum, a jako jego kierownik (1953-1955) brała udział w opracowaniu założeń pierwszej stałej ekspozycji muzealnej, a także w przygotowaniu kilku wystaw czasowych.

Zainteresowania naukowe i żyłka badawcza nie pozwoliły Irenie Tessaro na dłuższy pobyt w Dziale Oświatowym. W 1956 r. przeszła do Działu Historii Warszawy XIX-XX w., kierowanego przez znakomitego historyka Jana Kosima. Tu zajęła się porządkowaniem zbioru dziewiętnastowiecznej grafiki warszawskiej. W tym też czasie podjęła studia drugiego stopnia na Wydziale Historycznym UW zakończone w 1959 r. dyplomem magistra historii sztuki. Rozpoczęła się tym samym Jej wielka przygoda z litografią warszawską, której znaczącym akcentem była obrona rozprawy doktorskiej *Litografia warszawska w wieku XIX (w latach 1816-1900)*. W 1961 r. poślubiła Jana Kosima i już jako Irena Tessaro-Kosimowa, autorytet w zakresie historii grafiki związanej tematycznie z Warszawą, objęła Dział Grafiki i prowadziła go do końca października 1985 r.

Zdolności organizacyjne i właściwy Jej osobowości temperament pozwoliły nie tylko na wzorowe wypełnianie niełatwych obowiązków kierownika ważnego działu merytorycznego Muzeum, ale równoczesne realizowanie szeregu zadań specjalnych, zleczanych w różnym czasie przez Dyрекcję Muzeum, jak choćby sprawowanie nadzoru merytorycznego nad organizacją Muzeum Karykatury, czy pieczy nad działalnością Muzeum Woli, w pierwszym okresie jego istnienia. Zawsze otwarta na wszystko co nowe brała Pani Irena czynny udział w licznych krajowych i zagranicznych sesjach, sympozjach i zjazdach naukowych, traktując je jako jeszcze jedno źródło inspiracji twórczych i ważne forum wymiany doświadczeń w realizacji zadań muzeów historycznych.

W latach 1958-1984 opracowała samodzielnie lub we współpracy scenariusze 17 wystaw czasowych eksponowanych w rodzimym Muzeum, a także poza Warszawą, m.in. w Hawanie, Sofii, Jamestown (Wirginia - USA), Göteborgu, Lipsku, Belgradzie. Jej energia, smak artystyczny i umiejętność współpracy z ekipami realizującymi zapisy scenariuszy przyczyniały się do tworzenia ciekawych rozwiązań plastycznych ekspozycji, przy zachowaniu jej pełnej czytelności tematycznej.

Spuścizna pisarska Ireny Tessaro-Kosimowej obejmuje kilkadziesiąt pozycji autorskich i współautorskich. Trwale miejsce wśród warszawianów znalazły niewątpliwie takie prace, jak: *Warszawa w obrazach i rysunkach XIX wieku* (Warszawa 1957), *Warszawa i jej mieszkańcy w twórczości Franciszka Kostrzewskiego*, (Warszawa 1968), *Historia litografii warszawskiej*, (Warszawa 1973), *Warszawa w starych albumach*, (Warszawa 1978), czy napisana wspólnie z Jerzym Skowronkiem *Warszawa w powstaniu listopadowym*, (Warszawa 1980). Warto przypomnieć też drugi tom *Katalogu zbiorów Ludwika Gocla. Powstanie listopadowe i Wielka Emigracja*, (Warszawa